

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adtnak vissza.

KÖZÉRDÉK

Vegyes tartalmu heti lap.

M megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Nagyenyed város képviselői gyűlése.

Fontos ügyben nagyérdékű gyűlést tartott f. hó 6. án a városi képviselő. A tagok majdnem teljes számban jelentek meg s azonkívül számos polgár foglalt helyet a hallgatóság sorában.

A m. kir. pénzügyminiszter ur ugyanis méltányolván azon indokokat, melyeket Dárday Sándor orsz. gyűlési képviselő és Csató János, Müller Mihály, Hegedűs János képviselői tagokból, Kovács Gyula polgármester, és dr. Jeney Elek t. ügyész által álló küldöttség kifejtett, a vizsgálat alá vett adatok alapján 320,217 forintban állapította meg a nagyenyedi összes italmérségi jog kártalanítását. Az összes regále jogra azonban a Bethlen főiskola nevében igény lett bejelentve s e feletti tárgyalást a gyulafehérvári kir. törvényszék f. évi ápril 9-re tűzte ki. Miután ez ügyben az ugynevezett kebles polgárság egyeteme is, mint a regále jog egyik tulajdonosa érdekelve van — gondoskodni kellett arról, hogy az is megfelelő alakban nyilváníthassa akarátát. Ezt czélozta a jogügyi bizottság javaslata is, melyet Müller Mihály ügyvéd alapos fejtegetések kíséretében adott elő s mely következőleg szól:

1. A fennálló és főleg régi hazai törvényeink szerint a bor, szesz és pálinka regále jog N.-Enyed városában a városi törzspolgárokat, továbbá N.-Enyed várost, s a Bethlen-főtanodát mint nemes erkölcsi személyeket illeti.

2. A szerződési jog, mint serfőzdéhez kötött jog öthatod részben Nagyenyed várost és egythatod részben a nagyenyedi minorita társházat illeti.

3. Az italmérségi jog megváltása következtében az 1861 évi jan. 30-án kötött egyesség 7. pontja szerint a szesz és pálinka regále jog bérlete megszűnván, ezen jog az előbbeni állapotba esik vissza és így úgy a bor, mint a szesz és pálinka regále-jog megváltási összege felett N.-Enyed város képviselői testülete és a törzspolga-

rok összességéből alakítandó vegyes-bizottság illetékes határozni a régi eljárás alapján.

4. A városi képviselői testület felhívandó lenne, hogy a fenni elveket elfogadva hívja össze a törzspolgárokat egy vegyes gyűlésre.

5. E vegyes közös gyűlés arra tekintettel, hogy a város és törzspolgárai a Bethlen-főiskolával a perlekedést kikerüljék, javasolja a főiskolával való egyezkedést és a főtanoda eljáróságát keresse meg, hogy a mennyiben az egyezség létrejöttét ohajtana, küldjön ki kebeléből egy bizottságot.

Ugy a netaláni egyezség megkötésére, mint per esetében az italmérségi kártalanítás tulajdoni arányának megállapítása iránti per felvételére a vegyes-bizottság hatalmazza fel a városi képviselői testületet azon joggal hogy úgy az egyezség megkötésére, mint a per folytatására kebeléből egy bizottságot nevezzen ki.

7. A törzspolgároknak fennmarad azon joga, hogy az italmérségi kártalanítási összeg folyósítása és kiutalása esetében a felett, a városi képviselői testület előterjesztése alapján és az eddigi tárgyu határozatok tekintetbe vételével, törvényszerűleg intézkedhessék.

A tárgyhoz első sorban Csató J. alispán szólt, pártolva a kiegyezésre vonatkozó javaslatot s hangoztatván a polgárságot megillető jogokat. Utánna Török Bertalan pártolta a javaslatot, egyszersmind kiemelte a pénzügyminiszter méltányos magatartását, mi felett a képviselői jegyzőkönyvében elismerő köszönetét fejezte ki. Utánna Kovács Gyula polgármester emelt szót a javaslat mellett, hangsúlyozva a város és a polgárság joga és érdekei soha sem lehetnek ellentétesek, mert a város az összes polgárokat magába foglalja és a polgárság egyeteme a várost alkotja s így azok, kik a kettőt szemben állítják, konkolyt hintenek a tiszta buza közé; de nem áll ellentétben e város és a Bethlen-főiskola jól felfogott

érdeke sem, és e város intelligens polgársága alkalom adtán mindig tanubizonyságát adta, hogy a főiskolával való belső egység érdekeit, ha kellett áldozatok árán is előmozdította, s így most is késznek kell lennie az egyetértő, békés kiegyezés ügyét felkarolnia; meggondolván, hogy az, mi a főiskolának káros, a városra nézve sem lehet előnyös, és a perlekedés a társadalmi közéletben is csak a visszavonás magvát hintené, minek mindkét fél káros gyümölcsét szedhetné.

Erre dr. Kovács Ödön emelkedett fel és szép beszédben köszönetét nyilvánítja a város polgármesterének azon tünepélyes kijelentéséért, hogy a város és a főiskola érdekét azonosnak tekinti és a főiskolával való békés kiegyezést akár áldozatok árán is ohajtandóknak tartja; köszöni a közgyűlésnek és a polgárságnak, hogy ezen kijelentést általános helyesléssel fogadta. A maga részéről kijelenti, hogy ő nem volt barátja a perlekedésnek; úgy mint a főiskola tagja, de másfelől úgy, mint kebles polgár és a képviselői testület tagja, eleitől arra törekszik, hogy mi a magunk részéről egyengessük a békés kiegyezés útját. Majd így folytatja:

„Készséget nem szenved, hogy az egyetértésről, a közös érdekek önzetlen békés intézéséről sok szöveget, igazat és hathatósan lehet beszélni. De az ily beszédek ereje nagy mértékben függ a beszélő szónoki képességétől és a hallgatóság hangulatától. Én ilyen erővel nem rendelkezem, a hallgatóság hangulatát sem akarom felhasználni. Nem is szükséges; mert a jelen esetben minden szónoki fogásnál és minden esetleges hangulatnál hatalmasabb erővel szólnak magok a tények. Hogy mily üdvös eredményű volt e város kebles polgárainak a közügyek érdekében történt egyetértése és a főiskolával való békés kiegyezése: azt legényesebben mutatja maga a regále története. A hatvanas évek előtt meg volt ugyan regálejoga minden kebles polgárnak, de ezt sem a polgárok nagy része nem használta, sem a közérdek előmozdítására nem szolgált. Kihaszánlta néhány ember, legtöbbször merőben idegenek. Bizony maga a főiskola sem húzott belőle kimutatható különös hasznot. Ellenben a közös kiegyezés létesülése után több ezer forint folyt be a város közigazgatási, közegészségi, szépművelődési céljainak előmozdítására, miknek hasznát elő-

TÁRCZA.

Eszembe jutsz . . .

Eszembe jutsz a távolban
S fájó szívem úgy megdobban
Hogyha réád gondolok:
Lelkem előtt újra éléd
Az az elmúlt boldog élet,
A töva tűnt szép napok!

Oh akkor mily balga voltam!
Nines oly árva — azt gondoltam —
A világon, miként én;
Kigunyoltam, elhagyatva
Senki olyan mély bánatba
Nines a föld kerekéségén . . .

S sok nap mult el már azóta,
De szívemet egy sem óvta,
Csak sebezte mindenik,
S gyögyirt hozni e sebekre
Gyöngéd lélked hő szerelme
Mint volt régen, ninesen itt.

Most már tudom, most már érzem,
Hogy boldog volt az én életem,
Mig ott valék körödben
S most lettem csak elhagyatott,
Hogy a végzet elszakított
Hű szívedtől örökre . . .

Ab, de most már minden késő,
A mult többé vissza nem jő,
Csak emléke marad fenn;
S ez az emlék azt susogja:
Nem leszek én boldog soha,
Távol tőled sohasem . . .

Dénés József.

Emlékezés Nagyenyed pusztulására.

(1849. január 8.)

Szilágyi Farkastól.

(Folytatás.)

Látni lehetett a mint Akszentye szép pej lován
ülve, fehér köpenyében burkolozottan, valamelyik szintén
fehérköpenyes vezértársával a felkelő tábor sorai között
jobbra-balra lovagolt, embereiket tüzeltek, majd kardla-
pozták, hogy rohanják meg a maroknyi magyar csapatot.

Az oláhoknak egy fa ágynjuk is volt.

Ezzel is tüzelni kezdetek Pereci csapatára, de az
csakhamar széthányta magát s tüzeireit részint megölték
részint megsebesítették.

A nagy tábor ott a hegyen még helyt állott s ész-
revehetőleg újabb rohamra készült a magyar csapatok ellen.
Egyszerűcsak szokatlan nagy mozgolódás lett soraik-
ban észrevehető.

Majd megfordult az egész tábor s óriási láрма és
zürzavar közt futni kezdett Székely Kocsárd irányába.

A 20 olasz lovas és a Dancs Lajos százada a meg-
lomlott tábor ellen rohamra indult, de Pereci őket
csakhamar visszarendelte, nem tartván czélszerűnek, hogy
egy maroknyi magyar fegyveres erő 15—20 ezer embert
üldözze vegyen.

A mentő csapat s a menekülők ekkor már szabada-
dabban kezdetek lélekezni.

Mentve voltak s most már azután nézhetek, hogy
sebesültjeiket s a menekülő enyediakat összeszedjék s
odább indítsák.

A honvédek és a nemzetőrök közül csodálatosképen
nem hullott el egyszem, sebesültjük is csak négy volt, a

megelőzőleg sebet kapott három huszárral együtt hét.

A sebesülteket gondosan szekerre rakták s utnak indították.

A sebesült honvédek közül az uton kettő vagy három meghalt.

Nagyobb baj volt az enyedi menekülők összeszedésével s tovább szállításával.

Ezek, miután a szekerek nagy része elmenekült Torda felé, ott maradtak gyalog, akárhányan magukkal jöttek.

Derék honvédeink, a nemzetőrök, a lovasok az ilyeneket hátukra, lovaikra emelték s így vitték, míg szekeret értek utol, melyekre őket rá helyezhették.

Ott eszűkált F. Sándor Miklós is, egy 13 éves gyermek a havon, vérvnyomokat hagyva maga után.

Lábaira nem birt állani, mert elváltak fagyva és kiváltak sebezve.

A csapat és a nemzetőrök már némileg előre hadtak, mikor Boeskor József enyedi nemzetőr észreveszté hogy egy gyermek kétségbe esett erőfeszítéssel mászkált utánuk és sirva kiabált, hogy őt se hagyják ott.

A jó ember visszator, a gyermeket hátára veszi és viszi a csapat után, mig utolérte azt a szekeret, mely a sebesült honvédeket szállította.

Végre a rend lehetőleg helyreállott s a derék csapat és a menekülők további háborítás nélkül folytatták utjok.

Dancs Lajos kapitány haladott legelői egy szép angol paripán, melyel egyik — az expedicióban részt vett fő ur sjándékozta meg Folvincz felső végén, közvetlenül az ütközet után, bátor magaviseletének elismerésé jeleül.

A kercedi fogadó előtt Kerced felől egy tömeg ember szalad az országút felé láncsákkal, kaszákkal, vasvillákkal fegyverkezetten.

Kerced magyarajku lakossága volt.

vezte minden polgár, és a főiskola is tetemes, évi egy — majd két ezer forint haszon élvezetében lépett. De még nagyobb bizonyosságot szolgáltat a kiegyezés előnye felől a megváltás története. Ugyanis a szesz és pálinka regáléért, miután azt sikerült volt közös egyetértéssel hasznosítani, szó nélkül megkaptuk a kétszáz ezer forint felől menő váltság összegét. Ellenben a borért, miután itt nem érvényesítettük a közös kibaszás elvét, alig kaptunk valamit és a mit kaptunk is, azt is csak megfizettünk áldozatkész fáradozásaink és a nm. miniszter ur különös kegyének köszönhetően.

Ime, ilyen hasznuk volt a szesz és pálinka regálé névre nézve 30 év előtt létrejött kölcsönös, békés kiegyezésből. Hogy jövőre nézve mi hasznunk lenne, azt természetesen csak a jövő tényeivel igazolhatnánk, s ezek még mindnyájunk előtt ismeretlenek; de a múltból máltán következtethetünk a jövőre s elhihetjük, hogy az áldás nem maradna el.

Azonban ha a békesség üdvös eredményeit nem is mutathatjuk ki, annál bizonyosabban rámutathatunk az átkos hatásra, mit a perlekedés és visszavonás szűnne. Ugyanis a már kiutalt összeg jóvedelmét a per folyama alatt sem a város, sem a főiskola, sem kebeles polgár nem használhatná, ellenben fizetnék a perköltséget és innok a meghasználás, a kölcsönös bizalmatlanság, gyanúsítás és az ezekből kifejlődő ellenségeskedés keserű levét.

Még csak egy kevés türelmet kérek. Elismerem, hogy a megváltási összeg felhasználása felől csak a kiküldetésbe helyezett békés kiegyezés létrejövetele, avagy az esetleges per eldőlése után lehet végérvényesen határozni. Azonban addig is kimondható és véleményem szerint teljes erővel hangsúlyozandó két nagyfontosságú igazság, mit ha megértettünk és közös egyetértéssel elfogadtunk akkor elejét vesszük minden félreértésnek és utját végünk mindenféle igazgatásnak, mit — hallomás szerint — lelketlen lelekkufarok a polgárok között megkísértettek.

Egyik az, hogy a mennyiben a regalejog a város nemes polgárait illette, a váltság összeg is az ő jogos tulajdona s miként ő rendelkezett felette a múltban, ő fog rendelkezni a jövőben is; azt csak az ő közérdekeire s az ő akaratára lehet fordítani; ezen jogtól őt megfosztani közülnök senkisének akarja, sőt ha valakinek illg szándéka volna, annak ezen város képviselő testülete egyakarattal állana ellen, hogy híven megőrizze ezen város mostani, valamint jövődöbeli nemes polgárainak sértethetetlen jogát. Különösen hangsúlyoznunk kell ezen igazságot jelenleg, mikor kivagyunk tőve annak, hogy még a városok közigazgatását is államossítják, nehogy azon czímen ezen ősi és az utódokra is fentartandó jogunkat konfiskálni megkísérthessék. De ha ez így van ha ezen jog élvezetét a városnak sem mostani sem jövődöbeli nemes polgáraitól elvonni nem engedjük, akkor önként következik ama

másik igazság is, hogy a váltság összeg kiosztásáról, a mivel a gyengébb elméjűeket némelyek lázítva hitegetik, még csak szó sem lehet. Nekünk kötelességünk megőrizni a jog élvezetét nemcsak a mostani, hanem még úgy minden ezután nemes polgárok részére is s így

nem szabad helyet engednünk oly törekőseknak melyek arra számmitanak hogy azt egyetlenegy nemzedék végképen megeemésze, hogy úgy mondjam: a jövő nemzedék jogát megegye és megigya (általános élénk helyeslés). Nő, ha így van, ha erről itt, miként nem is kételkedtem, itt a gyűlésben minnyájan egyformán megvagyunk győződve, akkor kötelességünk megkísérteni, hogy meggyőzzük többi polgártársainkat is a felől, hogy a polgárság ősi jogát nemcsak békán nem akarjuk, de éppen megvédeni szándékozunk minden támadás ellen s így természetesen azok ellen is, kik a váltság összegét kiosztani, tehát a polgári jogot egyszerre megeemészeni s így a jövő nemzedéket attól mindenkorra megfosztani akarnák (helyeslés.) Én hiszem, hogy, ha ezen meggyőződés általános lesz, akkor egyfelől nem lesz oka egy polgárnak sem a gyanakodásra és féltékenységre, de másfelől nem lesz alkalma az idegen rosszakaratu bujtogatóknak sem az igazításra, sem a lázításra. (Igaz, ugyan)

A képviselet élénken megdolyezte a szép beszédet mint a mely teljesen kifejezte a közérzetet. Inceze Samu szintén a javaslat mellett szólt, kiemelve, hogy régebben a kollegium is csak egy értékesítette az italméréi jogát, mint bármely nemes polgár.

Végül elnököl polgármester pontonként újra felolvasta a javaslatokat, melyeket a képviselet egyhangulag elfogadott s a hétfőn, f. hó 9-én tartandó polgársági gyűlés elé rendelt terjesztani.

A gyűlés másik tárgya Szócs Sándor tanácsos igen gondosan összeállított jelentés volt a városi népszámlálás eredményéről, mit a képviselet elismeréssel fogadott és úgy a népszámlálást vezető tanácsosnak, mint az ügy-
nokoknak megfelelő jutalmat szavazott meg.

Referens.

Approbatae Constitutiones Oppidi Nagyenyed in Territorio ejusdem Observandae*)

Articulus 1-us.

Valakik ez városban be származnak, ha Eklésiai személyek is, addig a Városnak semmi iussával nem élhetnek, és semmiésem Örökséget nem szerezhetnek, valamint a Fő Hadnagygal megtelepedésre való szándékjukat megjelölve, a többi Lakosokkal, a közönséges jobani s Constitutiókban való meg egyezésre magokat nem kötelezik: és mivel a nemesi szabadság sok pénzzel szerzetik s oltalmaztatik, a közönséges jóra ugyanakkor menten egy Tallért conferalyanak; Armalissok pedig nem lévén, akik szabad személyek (koltos és szabad városokrol Testimonialist hozván, hogy senki praetensioja alatt nem vagnak) két Tallért.

Articulus 2-us.

Valaki városunkban akar lakni és megtelepedni, mikor elsőbben a Városra bejövend és valamely gazdától szállást kérend, azon Gazda tartozik a városnak arról

*) Fennebbi czim alatt igen érdekes szabályrendelet gyűjteményre akadunk 1785-ből, mely Nagyenyednek régi különböző időben hozott szabályait egybeilleszt bizonyára sokáig szolgált zsinórmértékül a város érdemes atyáinak.

való végzését annak a jövevény embernek megjelenteni s aleibe számlálni, a jövevény ember hasonlóképpen köteles legyen intra 8-vum a Város Fő Hadnagyát requirálni, s az előtt abéli szándékát megjelenteni s dolgot eligazítani; mely requisitiot ezen nyolcadik nap alatt, ha a jövevény ember elmulatná, tartozék a Gazda mindjárt a Főtiszthez menni és sellére negligentiáját hírre tenni s megjelenteni, melyet ha azon Gazda megjelenteni elmulatna, a Tiszt mox et facto sine respectu personarum büntesse meg az olyan Gazdát három forinttal*)

Articulus 3-us.

Eszteendőként a Hadnagy tartozék minden Karácsony másodnapján mind maga s mind a többi mellette levő Tisztei Képekben tiszteltől elbutsuzni; harmadnapján pedig a Fő Hadnagyának választása legyen, az egész Tanácsnak és a nép eleinek szabados és egyenlő suffragiumából, az új Hadnagy is választhat maga mellé négy Assesorokat a Városnak régi ususa szerint, a többi a nemes Tanács válassza, hogy valamiinconvenientia annál inkább ne következék.

Articulus 4-us.

Az Hadnagyának Assesorival egygyüt Tisztekben áll menten az Ujj esztendő hetiben a decedat Tanács fiai helyekben, másokat alkalmasakat surrogálni és az előbbi számadó Tiszteknek, amint Errogatiojokról, ugy mindennemű Perceptumokról is igen szemesen számot vetetni, az helytelen költségeknek refuziojával. Az O Tisztekkel minden kezek s goudviselések alatt való jókat s eszközöket az ujj Tiszteknek kezekbe cum refusione dsumorum assignáltatni, a conventios szolgálkkal Conventiot tartatni.

(Folyt. köv.)

*) az első és második szakaszokban foglalt rendelkezések jelenleg is fennállanak. Az 1886. XXII. t. cz. alapján szabályrendeletileg van gondoskodva arról, hogy a ki letelepedni akar, azt csak megfelelő díj mellett eszközölheti; a ki pedig bekebelezett polgár kíván lenni, az még köteles felvételeit kérni, ha bevételük 50 frtot fizetni s a polgári fogadást letenni. Mindezen eljárás felett jelenleg a város képviselete intézkedik, régebben a „Ductor” más képpen „Fő Hadnagy” által eszközölhetett, ki polgári és katonai tekintetben is feje volt a városnak.

Levelezés.

Zalathna, 1891. jan. 21.

A zalathnai önkéntes tűzoltó egylet f. év jan. hó 17-én saját pénztára gyarapítására a polgári olvasókör helyiségében, mely helyiséget a polgárság a közjó érdekében díjmentesen engedett át, fényesen sikerült táncvizigalmat rendezett. S bár el nem halgatható, hogy többben egy a polgárság, mint a társadalom elite-jéből tartozkodólag viseltettek a táncvizigalom iránt s elis maradtak; a siker — a kedélyességéből az mit sem vont le, de sőt a legszebb, legpéldásabb egyetértés, fesztelenség uralkodott folyton fokozódó kedély hangulattal kezdetől befejezésáig — késő reggeli órákig.

Emelte a kedélyhangulat fokozását, annak állandóan

A jó emberek azon hírt vették, hogy a magyar csapatot és az enyedi menekülteket az oláhok Felvincznél leölték. Jöttek, hogy segítsenek. Mentse nek, ha valamit még menthetnek.

Mikor a csapat a Létomhoz közeledett a nap már sikonyra hanyatlott.

Az alkony hámalýában egyszercsak velük szembe jövé csapatot pillantottak meg.

Dancsák a szembe jövé csapatmenet zajától és ágyni dühbörgéséitől megütödnék.

Az első pillanatban agyokban az a gondolat villant meg, hogy az oláh tábor egy része elibök került s most azon szándékkal jön velök szembe, hogy öketujra megtámadja.

Kellemesen csalódtak.

Magyar fegyveres erővel találkoztak.

„Álj! ki vagy?” hangzott a szembejövő csapat sorából. Ugyanis az egerbegyi nemzetőrök parancsnoka látván Felvincznél a nagy veszélyt, az ütközetet oda hagyta s lóhalálában futott Tordára, hírvül vivén, hogy az Enyedre küldött mentő csapatot és az enyedi menekülteket az oláh tábor Vincznél lemészárolta.

Ugyanezen hírt vitték Tordára az ütközet kezdetén elmenekült szakerek is, mire a Tordaiakat igen természetesen magas foku rémület szálta meg.

Attól tartottak, hogy most már Torda is Enyed sorsára jut, miután Czecc is távozott dandarával onnan.

A derék Eglofstájú léparancsnok ezen lesújtó hírré, Tordán minden fegyveres embert összeszedett s 2 ágyúval a leggyorsabb menetben indult Vincz felé.

Az Eglofstájú által vezetett csapattal találkoztak Perecziek innen valamivel a Létomon.

Ellehet képzelné Eglofstájúnak örömet, midőn az elvesztetnek hitt Pereczieket életben látták; nemcsak hanem még azt is megtudták, hogy ez a csapat nemcsak,

el nem vészett, sőt az oláh tábor megverte és elkergette.*)

Az enyediakat szállító szakerek közül néhány mindjárt ebédután megérkezett Tordára.

Perecziek és Eglofstájúnak azonban a menekültek zömével csak esti 7 óra körül értek oda. A város végén a tordai népzenekar várta és a Rákoczi induló hangjai mellett vonultak be a városba.

Volt baj, míg a 700 menekültet elszállásolták.

Torda város polgársága az expedicio sikerének öröme az nap este a várost kivilágította.

A honvéd, nemzetös tisztek és az expedicióban résztvett főurak pedig a Biasini szállodában társas vacsorára gyűltek össze.**)

Még csak egy pár szót ide vonatkozólag.

A Pereczii által vezetett mentőcsapat jan. 16 és 17-én 700 elnyomorodott enyedi magyar embert mentet meg a bizonyos elvesztéstől.

Ezen csapatot határozottan hr. Kemény István, Alsófehértó megye akkor főispánja erőszakolta ki Csányi kormánybiztostól s így ezen szerepeltető emberek megmentésének érdeme első sorban az ő emléke javára irandó.

A mentőcsapat akkor mindjárt úgy volt meggyőződve, hogy Felvincznél a két század oláh granicsár s az Akszentye tábora az ök fegyvereik golyói és szunyonyaik elől futottak meg nagy hirtelenséggel.

Tévedtek.

Igaz, hogy a kis magyar csapat az óriási veszélyben helyét derekasan megállotta, de igaz az is, hogy ha egy

*) Lásd Dancs Lajos ny. kir. honvéd őrnagy „a nagyenyedi sebesültek szállítása Tordára” czimű czikkét. „Közérdek” 1890 évi folyam 8 szám.

** Keresztes Áron, Vajna István, Nagy Sándor, F. Sándor Miklós, Nagy József, Szöllösi Károly, Melnar József, Boeskor József aat. szemtanuk szíves közlésök alapján.

véletlen körülmény engélyekre közbe nem jön, a tömerek ellenség elvégre is, minden valószínűség szerint; legyőzi és lemészárolja.

Hisz nem több mint négy- ötszáz fiatal honvéd és hiányosan fegyverzett és gyakorlatlan nemzetőr állott szembe tegyverzett és jól 500 jól begyakorolt császári granicsár gyalogossal s legalább is 15 ezer oláh felkelővel.

A véletlenül közbejött szerencsés körülmény pedig e volt:

„Czecc ezredes a Bem tabornoktól vett rendelet folytán, az nap reggel indult utra dandarával Tordáról és sietett Szeben alá s mikor az ütközet ép javában folyt túnt elő a harasztosi völgyben. Ezt Akszentye seregének czirkáló lovasai észrevették s felőle a vezért értesítették.

Az oláh tábor vezetői attól való félelmökben, hogy ezen magyar hadosztály öket megakarja kérülni, a dolgot futásra vették.

Az is lehetséges, miként a Czecc dandára elibe akartak akadályokat gördíteni, hogy Szeben alá vivő útjában feltartoztassák, vagy legalább is késleltessék.

Tény, hogy ezen magyar haderőt Harasztos, Sz. Kocsárd, Nagylak, Elekes, Karácsonfalva, Balázsfalva sat. helységeken keresztül vivő útjában Elekes községnél az oláhok éjjel megrohanták, miért is a bosszus magyar katonaság a szerencsétlen községet felprépálta.

Hogy minő eljárás volt Akszentye vezértől megrohanni egy olyan csapatot, mely egy nagy tömeg tehetetlen embert, sebesülteket szállított, annak megítélését a történelemre bizon.

Január 17-én hajnalba, még mielött a Pereczii csapata Enyedről elindult volna, m. e. másfél század császári gyalog katoná érkezett egy ágyúval, Lőrinczréve felől Csombordra.

A gyulafehérvári várórszékhez tartoztak a kétszáz

magasat
a Gyula
megjelen
hatottak
hangulat
S
vendége
ká fogi
lékeit,
Az
buzdító
ben ez
adás 41
Fe
Rottinge
mind Gy
K. 1 frt
Lukács
Gy. 2 frt
Krutkov
J. 30 ka
Jeg
Szontágl
2-2 frt
Gy., Ger
Szontágl
ber 50
Fo
orrób ké
An
társas él
mel kis
az Emke
javára öz
dezett bá
Ör
vezett tá
leg elért
Isn
rendezni
multság
mint az
melyek a
a vidéke
Ke
e bál-eg
személyis
szemben
hetőség
egy rossz
utak a b
Az
totta; ag
kivül a m
kelő oláh
tak Enye
ségokra
A
koptatója
állították
el nem tá
katona se
De
tek, egy
összeszed
magukkal
Ezz
Euy
Söt
ezen iszo
a szomsz
Es
kis magy
a földnek
zörgés,
tőve az
rakva
Mur
mely az i
külhetett,
keményeb
gen hajlé
A h
hazai közt
ette me
A
élettség h

magasabb és magasabb nívóra emelését vendégeinknek a Gyulafehérvárt állomásozó katonai tisztikar 6 tagjának megjelenése, kik jó kedvet hozva magukkal, buzditólag hatottak az egybegyűlt társaság körülben is jó kedélyhangulatára.

S valamint kellemes emlékek távoztak szeretett vendégeink körünkől, úgy Zalathna községe is még soká fogja emlegetni az együtt töltött órák kellemes emlékeit.

Az elért anyagi siker és minden tekintetben csak buzditólag hathat az egyesület működő tagjaira, a mennyiben ez összes bevétel 105 frt 90 kr, ezzel szemben kiadás 41 frt 26 kr, maradt tiszta bevétel 64 frt 64 kr.

Felülfizetni sziveskedtek: Köblös M. (M.-Igenből) Rottinger, Walther, Beyer, Szabó, Frauenfeld, Cunenó mind Gyulafehérvárról, Alexy Gy., Oelberg G., Molnár K. 1 frt 50 kr—1 frt 50 kr. Kupás J. 3 frt; Posch L., Lukács Mihály, Goldberger J., Rád J. 1—1 frt. Albini Gy. 2 frt, Csiki J., Bodó, Cristea M., özv. Scheumelne, Krutkovzky, Nagy Károly, Tróthán J. 50—50 kr; Boga J. 30 kr.

Jegyeiket megváltották: Dologh J., Spindler P., Szontagh, dr. Dobozy (M.-Igenből), Meskó J., Ajtai Gy., 2—2 frt; Kruszky F., Kunczli L., Fobert W., Montári, Gy., Gergelyi, Heszky J., özv. Adonyáné, Barna K. Szontagh Elekne (Krakkórol), Angyal J. 1—1 frt; Schreiber 50 kr.

Fogadják e helyen is jótékony adományaikért legöröb köszönetünket.

Molnár Károly,
t. o. főparancsnok.

Balázsfalva, 1890. feb. 5.

Ama régen tanusított érdeklődés — mellyel itteni társas életünk eseményeit folyton jó akarattal figyelemmel kísérni méltóztatnak — engedni reméltem, hogy az Emke Balázsfalva-vidéki köre által kölcsönkönyvtára javára özv. Mendel Simonné urnó védnöksége alatt rendezett bárlól mindent elmondjak.

Örömmel emlékezem meg a lefolyt s már megnevezett táncszestélyről, mert úgy anyagilag, mint erkölcsileg elért fényes eredmények várnak regisztrálásra.

Ismeretes ama körülmény, hogy a Balázsfalván rendezni szokott kulturális egyedüli, elegans téli táncmulatsága Balázsfalva és vidéke táncmulatságának: valamint azon okok sem igényelnek bővebb részletezést, melyek a városi publikum pártolása és részvételén kívül a vidéket is megkövetelik.

Kellemes várakozás töltött el annak tudatában, hogy e bál: egyedülisége és elite jellege, továbbá bálanyánk személyisége, feltétlen sikert kell biztosítsanak, de ezzel szemben nem csekély aggodalmunkra szolgált, azon eshetőség gondolata, hogy a vidékről jönni szándékozók egy rossz időjárás s ennek következtében elromlott utak a bejövetelel visszatarthatják.

Az eredmény várakozásunkat jogosultnak bizonyította; aggodalmaink pedig ezuttal alaptalanok voltak.

kívül a megelőző nap estélyén Enyedről kikérgetett felkelő oláhok lovas futárjaitól vett értesülés folytán indultak Enyed felé, hogy megszorult fegyvertársaiknak segítségükre legyenek.

A magukkal hozott egy ágyut a csombordi hajóhid koptatója tetőjén, lövésre készen Enyed felé irányítva állították fel, azonban míg a magyar csapat Enyedről el nem távozott, a Maros jegén nem jött át egy császári katona sem.

De miután a mentő csapat távozása felől hírt vettek, egy részük bejött a városba s a romok között még összeszedtek m. e. 25—30 embert, kiket még az napon magukkal vittek Gyulafehérvárra.

Ezzel a menekülés és mentés munkája véget ért. Enyeden életben lévő magyar ember alig maradt.

Sőt az enyedi oláhok nagyobb része is megborzádt ezen iszonyu arculatot magára öltött helytől elhúzódtott a szomszéd községekbe, ki jobbra, ki balra.

És nem marada más a még csak imént virágzó kis magyar városban, Erdély eme kis Athénéjében csak a földnek szegény népe. És elhunyt benne a malom zörgés, kialudott a lámpafény és hasonlóvá tette az Ezékiel mezejéhez, mely csontokkal rakva vala.

Munkás és jóléthez szokott lakosságának az a része, mely az iszonyu katasztrófából Isten kegyelméből menekülhetett, szét szóródott a hazában s e század egyik legkeményebb telét a könyörület által előtte megnyitott idegen hajlékokban és kegyelem kenyéren töltötte el.

A hír, mely Nagyenyed pusztulásáról értesítette a hazai közönséget, az élethalál harezot vívó magyar nemzet keblét megdöbentette s legmélyebb részvétet ébresztette minden felé.

A hazafias irányú lapok a fájdalom és elkeseredettség hangján emlékeztek meg ezen vérlázító esemény-

Esti 8 órakor a rendezőség az izléses esinnal díszített terembe gyülekezett, mely lassankint telni kezdett fényes közönséggel.

9 órakor érkezett meg özv. Mendel Simonné ő ngya — a bálanya — kit egy csokor átnyújtásával üdvözölve Enyedy Lajos a bál elnöke vezetett az előre elkészített emelvényre.

Kis idő múlva kezdetét vette a tánc s tartott a reggeli órákig.

De nézzünk egy kissé körül!

A hölgyközönség öltözékének fénye, választékosága elfeledtetni vélünk, hogy egy kis vidéki helységben vagyunk, nagy várost juttat eszünkbe.

Az arczokon visszatükröződő jó kedv, az uralgó feszültség pedig egy családias házi mulatság képét tárja elénk; míg a kezdetben mindjárt meleg levegővel telített leguagyobb termünköt ily szépségű közönség befogadására elégtelennek kell nyilvánítsuk.

Feltalálva ilyformán a nagyszámú elegans közönséget, az igazi jókedvet, feszitelen időtöltést, az erkölcsies siker további leírásra nem szorul, s ha jelezem, hogy tiszta jövedelemkép 108 frtot vettünk be, az anyagi fényes eredmény is konstatalva van. Az eredményt pedig felosztom a bálanya, a városi és vidéki publikum, végül a rendező-bizottság között.

A bálanya kiterjedt ismeretsége, szeretetre méltó egyénisége sokakat gyűjtött maga köré; bőkezűsége pedig a jótékonyczi elmozdításában nagyban befolyt; a városi és vidéki közönség pedig áldozatkészségének, hazafiságának adta kétségtelen jelét, mielőtt e helyen a magyar kultúra fejlesztésére irányult összejövetelen tömegesen vett részt; a rendezőség végül, élén buzgó elnökével Enyedy Lajossal minden lehető elkövetett, hogy a közönség othonosan és kedélyesen mulasson. Eljének! Jelenvolt.

Az iparos ifjuság bálja.

(1891. január 31.)

Soha sem voltam valami nagy bolondja a tánczoknak. Nem lelkesültem érte annyira, mint azok az ifjak és és leányok, kiknek legedesebb álma, legtorróbb vágya és legkedvesebb ábrándja végig repülni a báterem parkettjén. Sietek azonban kijelenteni, hogy nem vagyok táncgyűlölő sem; nem nézem a bálakat oly sötét szemüvegen, mint az „Ellenzék” tisztelt tárczairója, a ki — Terpsichorétól ünnepelesen bocsánatot kérve — a tánczot nevetséges valaminek, sőt bolondságnak tekintti. Én tudom, hogy van valami varázsszerű a tánczban, mit kibeszélni nem lehet; gondolom, hogy míg a zene édes hangjai visszhangra lelnék a szívbén, a sugárzó szem melázó tekintete belemélyed egy „kedves” arcz szemléletébe s éri hogy . . . de esiti! mit is beszélek én itt? hisz nekem nem szabad ily benső érzelmeket elárulnom . . .

Ne tartson tehát attól a tisztelt rendező-bizottság, hogy én referáda helyett kétszerfelmotított „megrovási kalandai” állok elő, hogy miért csináltak efféle „bolondságot”, és miért nem rendezték inkább thea-estélyt „ejhaj”

ről s adakozásra hívták fel a közönséget az enyedi menekültek segélyezésére.

A „Honvéd” pl. ezen borzalmas esetre vonatkozólag a többek között képv nyilatkozik: „Nagyenyed, e kis Athénéja Erdélynek, a civilizáció s a polgári érények bölcsője — fájdalom — nincs többé. A történet Clófia szívzáróbb s hitet ingatóbb eseményt a magyar nemzet annálesibe ritkán jegyzett fel (3-ik szám)

„Enyed meg van semmistve, ki van a városok sorából törölve, nincs, csak képzelní ee lehet a pártúh, az egyoldalú felvilágosítás által annyira elvadult, elfásult egyént, ki ha Enyed, az ebek és varjak által félig megemészített, irtózatosan elferdített, számtalan holtestekkel tele utczáin — s pillatra bár — magába ne szálljon, Istenhez ne térjen” (5-ik szám).

Ugyancsak a „Honvéd” 48-ik számában ifj. Kemény István báró főispán szinte ezen nagy tragédiára vonatkozólag eképv szól: „Bátran merem állítani, hogy csak pár évtized múlva nem a külföld, de saját utódaink egyenesen a mesék közé fogják számlálni azon vérfagyasztó viszontagságokat, melyeknek külön-külön, a halál tórkából megszabadult enyedik kitéve valának. Sőt nem szenved előttem legkisebb kétség, miképv az itt helyt (Kolozsvár) lakó emberek egy tizede sem ösmer valódiilag azon nyomort, melylyel az enyedik küzdenek. Minden egyes ember, család menekülése egy borzatóan érdekes kaland. Olyan eset, milyen a Ilóra idejében alig fordul elő egy par, melyre nemzedékek irtózással emlékeztek vissza, mostan száz meg száz adta elő magát.” stb.

(Folyt. köv.)

kisératében, vagy „sétáló” hangversenyt, melyen sétatéri világítás mellett alkalmi darab gyanánt előadták volna a „Jónás és a két gidó” című remballadát, Borsai ur által megzenésítve?!

En teljes elismeréssel vagyok az iparos ifjusági bál rendezősége iránt, azon feszitelen, szép mulatságért, melynek a mult hó 31-én tanuja valék. Igaz, hogy a közönség kisebb számmal jelent meg, mint a mult évi bálók sikere után várhatták volna; de szép tánczosnókban, jó kedvben ez alkalommal sem volt hiány. A négyeseket 30—40 pár tánczolta s a mulatság csaknem világos reggalig tartott.

A néző közönség között ott láttuk, városunk érdemes polgármesterén kívül, Török Dánielt, mint az iparos ifjusági „önképző-egylet” derék elnökét, továbbá Somborry Sándor v. főkapitányt, dr. Winkler v. főorvosot és a mindenütt megjelenő, Károly bácsit.

Az iparos-ifjuságnak pedig, mely — mint több alkalommal — ez este is megmutatta, hogy nem csak munkálkodni, de nemese mulatni is tud, — még sok hasonló sikerű mulatságot kívánok.

Nix-Viz!

VEGYES HIREK.

— Kiténtetés. Nagy és tegyük hozzá méltó kiténtetés érte Mautner Ödön budapesti magkereskedőt, kinek a magkereskedés és mezőgazdaság elmozdítása körül szerzett érdemei minden geza előtt ismeretesek. Ő Felsége a király nyganyis az érdemes czéget, mely a tavalyi bécsi gazdasági és erdészeti kiállításán mapraival valamennyi versenyző közt a legnagyobb díjat a díszokmányt nyerte, most a Ferencz József rend lovag keresztjével tüntette ki. Őszintén örülünk a magyar termények diadalának és a magyar czég megérdemelt kiténtetésének.

— A nagyenyedi keresolya-egylet e hó 1-én fáklás zene mellett sikerült mulatságot rendezett a kiténtő egyleti jegen. Nagy számmal jelentek meg s 8 óráig kitünően mulattak a biztos iramodásu haladók s kevesbé kitünően de meg mindig elég jól a kellő bátorság nélkül szűkölködő kezdők, kiket a gyakori elbukások valószínűsége, vagy tényleges megtörténeése szorongó óvatosságra ösztönzött. A mulatságot sikerült négyes zárta be. Ma este 1/6 órakor a mulatság ismétlődni fog, mihez esendes időt, tükörsima jeget és szikrázó jó kedvet kívánunk.

— Magyar bányászok Dél Amerikában. Ebergényi Elemér bányamérnök, verespataki lakos egy „Hon-durás” állambeli bányatársulat szolgálatába lépve, egyszerű mint 11 munkást is szegődtetett, kikkel együtt kikapar utazni. Mindenesetre sajtóságos, hogy amig hozzánk külföldi vállalkozók jönnek jövedelmes üzleteket nyitva addig a magyar fiuk távol a hazától keresnek és kapnak alkalmazást. Különbön óhajtuk, hogy Ebergényi Elemér és társainak vállalkozását a legjobb siker kísérje és reményeikben nem csalódva térjenek vissza.

— A jan. 17-én tartott ifjusági bál felülfizetői névsorából kimaradtak: özv. Veress Miklósné önsge, ki 4 frtot fizetett felül, továbbá id. Winkler Jánosés ifj. Winkler J. urak 2—2 frttal. Szives köszönetünket fogadják utalagosan.

— Az adózó közönség figyelmébe. Nagyenyed város adóhivatala egy az általa kiadott hirdetményében közhírré teszi azt, hogy a t. évi adók I-és negyede már esedékessé vált, s hogy az 1891. február hó 15-éig különben végrehajtás terhe mellett befizetendő, felhivatnak tehát az érdekeltek, hogy adójukat a fenn kitett határidőn belül fizessék be, mivel azontul azok a késedelmi kamatokkal együtt hajtának fel.

— Nyilvános számadás. Az Emke Balázsfalva-vidéki köre által, saját kölcsönkönyvtára javára idei jan. 31-én Balázsfalván rendezett zártkörű táncszestély jövedelméről. — Bevétel: Bálanya, özv. Mendel Simonné ő ngya belépti díjban fizetett 50 frtot. Belépti díjokban befolyt, a 1 frt 50 kr és 3 frt, 106 frt 50 kr. Felülfizetni sziveskedtek: Simberger Salamon 3 frt 50 kr, Bretter Mór, Lázár Albert (B.-Bocsárd), Márton Sámuel (Sz.-Csanád), Hirsch Vilmos (B. Szt. Miklós) 2—2 frt; Simonffy Alajos, Dobolyi József (Veresogyháza), id. Dániel Mihály 1—1 frt; Pap Ferencz (Nagyenyed), Sinberger Ilyés, Virág József (Kisenyed), Puskás Adolf (Sz.-Csanád) Sissel Albert, Sebesi Árpád és Teleki Zsigmond (B.-Bocsárd) 50—50 kr. és egyvalaki 10 krt, — 18 frt 10 kr. Belépti díjban beküldöttek: Mendel József (Gy.-Fehérvár) 5 frt, Versényi Károly (Sz.-Besenyő), Zalanyi Farkas és Gulácsi József (Obrázsa), Török Bertalan és ifj. Gáspár János (Nagyenyed), Balogh János (Tóvis) és Borzán László vendéglős urak 2—2 frtot, özv. Papelovics Miklósné és Biró József ur 1 forint 50 krajczar — 1 forint 50 krajczar. — 22 forint összesen 193 forint 60 krajczar. Kiadás: A füzértáncz jelvények beszerzésére fordított, a báli rendezőség tagjai által sajátjukból fedezett 18 frt költségen felül az estély jövedelméből fedezett összes költség volt 84 frt 89 kr. Maradt tiszta jövedelem 109 frt 71 kr. Fogadják a megjelentek, felülfizetők és be-

lépti díjakat beküldök a rendezőség mely köszönetét. Balázsfalván 1890. feb. 2-án. Enyedi Lajos r. b. elnök, Dániel r. b. pénztárnok.

Nyilvános számadás a nagyenyedi iparos ifjak önképző- és segélyző egylete által folyó évi január 31-én tartott táncvizsgálómól. Összes bevétel 106 frt, ebből felülfizetés 26 frt 10 kr; kiadás 69 frt 34 kr; tiszta jövedelem 37 frt 16 kr. Felülfizetni kegyeskedtek: ifj. Gáspár János 2 frt, ifj. Winkler János 1 frt 40 kr, Dunai Albert 1 frt 20, Török Dániel 1 frt 20 kr, Kovács Gyula polgármestert 1 frt 20 kr, id. Gáspár János, Jakab Károly, Mátyás Lajos, Fánta József, Bőjtse Zsigmond, Keresztény Ilon, Székely Árpád (Alvincz), Korbuly Bálint, Horváth József főjegyző 1-1 frt, Albrechtovich Alfréd 80 kr, Lázár József, Tuzas Árpád, Török János, Tőkés Imre, Mátyás Sándor 50-50 kr, Csató János alispán 1 frt 20 kr, Gréff János id. 2 frt, Remetei József 80 kr, Mahr Ferencz 50 kr, Wédel József 40 kr, Balla Béla, Inceze István, Sombory Sándor, Zenger János, ifj. Gréff János, id. Kun József, Gréff József, Belgredi Aladár, Fejérdi Sámuel, Pap János, N. N. 20-20 kr. Fogadják a t. felülfizetők az egylet nevében hálás köszönetünket a rendezőség.

Szerkesztői izenetek:

Marburg. Lipese. Kérünk farsagról, téli salsónról tudósításokat.

Zalathna. T. O. P. tudósításokat szívesen veszünk.

CSARNOK.

Szállj szellő, szállj.....

Szállj szellő, szállj messze földre
S hol a szöke Szamos medre
Talátsz ott egy kis hajlékot,
Kocogtasd meg az ablakot
Szólj be oda jó anyámhoz,
Ha imakönyvébe lapoz,
Mond meg neki, sugd meg neki:
Változtasson imádságán,
Nem jó immár az a régi
Ne kérje már, a mint eddig,
Olyan buzgón, oly esengőn,
Hogy távolban levő fia
Melengető karjaiba,
Mihamarabb visszajöjjen
Hisz ha látja, mily megtörve
Teste; lelke elgyötörve,
Hogy szívében a bú milyen
Mély sebeket vert s lelkébe,
Mit a gyűlölet felvert,
Nincs annyi hely, hol megférne
Egy parányi szeretes,
Hogy rá csak kin már az élet,
Mert neki nem hozhat többet
Soha soha örömet,
Oh mond nek, sugd meg neki.
Változtasson imádságán
Nem jó immár az a régi,
Hisz ha vissza térnek fia
Igy megtörve, így megrontva
S oda állna eleibe
Meghasadna szegény szíve.

Tarkányi György.

Az új irány.

— Zola. — Ibsen. — Sudermann. —

A szentimentalizmus kora lejárt már. A gyorsan élő, erős szenvedélyeket tápláló, a naivság himporát már régen levették a nemzedékek nincsenek inyére az érzélgős költészeti termékek, a melyeknek tárgya ritkán felel meg a mai élethez.

Erosen reális, — sőt némi kis túlzással mondhatnók — drasztikus dolgok azok, a mik érdeklődést tudnak maguk iránt kelteni a legújabb kor drámái közül. Mert semmiben inkább nem mutatkozik a kor izlése, mint abban, hogy milyenek azok a színművek, a melyek tetszésére találunk.

(Bármit mondjunk is, a költői műfajok közül a dráma lévén az, a melynek legélelkebb a hatása éppen szemléltető, alakító tulajdonságánál fogva.

A naturalisztikus regényírás apostola és megalapítója, Zola Emil volt az, a ki a dráma terén először próbálkozott meg az új műfajjal, a melyet aztán Ibsen fejlesztett tovább.

Zolának, a regényírónak azonban teljességgel nem sikerült a drámáirás. Társával Busnach-hal át dolgozott többet regényei közül színdarabnak, — de hatá-a csak egy párnak volt, — s éppen azoknak leginkább, a melyeket inkább Busnach dolgozott, mint maga Zola.

Természetes, hogy rögtön akadtak — még pedig a legnevezetesebb esztétikusok között — heves ellenzői az új iránynak, a mely Ibsen Henrikben, a kiváló tehetségű norvég íróban, lett buzgó tovább fejlesztőre.

Ibsen mindenesetre önálló felfogású és erős jellemző tehetségű költő. Alakjait az életből veszi, a legaprób részletekig megfigyelve őket.

Nála voltaképpen nincs „költői igazság szolgáltatás”

Ó látja, hogy a fiuk igen gyakran bűnhődnek az apák vagy nagy apák bűneért; s ez a momentum neki elég arra, hogy megírja a „Kisértekek”-et, ezt a borzasztó és mélyen megrázó, de azért szép és élethű drámát, mely már sokszor indított arra a kijelentésre gyenge idegzetű kritikuskokat, hogy valóságos „kórházi színmű”. Abban az értelemben véve, hogy az agylágyulás tüneteit orvosi pontossággal tünteti elénk, — mi is elfogadhatjuk a „kórházi színmű” elnevezést, a mi különben nem válik szegényre Ibsennek, mert azt mutatja, hogy számot vett az — itt esetleg éppen orvosi — mellékes nézetekkel, melyekkel egy dramáirónak mindig kell rendelkeznie.

II.

Ibsen „Nórja” egy hiszterikus nőt mutat be, a ki hosszas — részint saját hibájából eredett — családi bajok után, daczára annak, hogy férje szereti, és megbocsát neki mindent — még is elhagyja őt és gyerekeit, s elmegy, — talán kalandozni, talán erköletelen, kiesapongó életet folytatni — a költő ezt már nem mondja el nekünk. Ennek a darabnak a befejezése szintúgy megdöbbent a közönséget, mely még egy felvonást várva megnyugtatóul, rodesen elégedetlenül oszlik szét. Ebben a darabban nyilvánvaló legfrappánsábtul Ibsen reformatori areje.

III.

Sudermann, egy új német színiköltő keltett legújabb felhívást „Beesület” című drámájával, a mely már magyarul is színrekerült több hazai színpadon. Sudermann Ibsen tanítványa, de azért önálló, és minden szolgál utánzástól ment tehetőség, a melytől sokat várhatunk az új irány hívei. Azt mutatja ki darabjában, hogy az emberek legdrágább kincse, a beesület — más és más az emberek felfogása, — nem, inkább származása, állása, rangja, véralakata szerint.

Más és más felfogása van a beesületről egy család-apának, más egy hetvenkedő gavalérnak, más a kereskedőnek, más a szegény parasztnak. Mindenesetre olyan théma ez, a mely felett sokat lehet vitatkozni, azt azonban senki se tagadhatja el, hogy a német színiköltő felfogása érdekes és főleg: új, a mi a legkritikább eredmény közé tartozik. Nem esoda tehát, hogy ha az új irány hívei majdnem oly lelkesedéssel üdvözölték, mint Ibsent, a mestert magát.

Szőcs Géza.

NYILTÉR*

Legelőnyösebben vesz es elad értékpapirokat, részvényeket, elsőbbségi kötvényeket, zálogleveleket, éreztvényeket és idegen pénzneimeket.

Kiállít utalványokat (Cheques) és eszközöl fizetéseket a külföld bármely piacára.

Ajánlkozik minden belföldi papir kamatszelvevényeit az esedékesség előtt nyolcz napon belül díjmentesen beváltani, kihuzott sorsjegyek és sorolt értékpapírok legelőnyösebb leszámítására, és minden a bank és váltó üzleti szakmába vágó üzletek eszközzésére felvilágosítást szívesen és díjmentesen ad.

Lejárt szelvényeknek, a szelvényutalvány (Talou) benyújtása alapján, új szelvények megszerzését gyorsan és minden külön jutalék felszámítása nélkül eszközli.

A regále kötvényekre szóló járadék szelvényeket a napi arfolyam szerint teljes árban fizeti.

Továbbá az érdeklődők szíves figyelmébe ajánlom, hogy regále kötvények és az ezekre szóló járadék szelvények megvásárlásával Nagyenyeden Winkler János, és Gyulafehérvárt Jakabfy Albert kereskedő urakat biztam meg nevémben.

1-8

Hutflész Károly,
Kolozsivárt.

*) E rovatban közzétették nem vállal felelősséget a Szerk.

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

Sz. 7780—1890. tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A tordai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Grünfeld Mór végrehajtónak öz. Tunyagi Farkasné végrehajtást szenvedő elleni 450 frt tőkekövetelés éz jár. iránti végrehajtási ügyében a tordai kir. törvényszék (a felvinczi kir. járásbíró-ság) területén lévő Inekfalva község határában fekvő inokfalvi 88 sz. tjkvben A +1 r. 234. 235 á hrsz. alatt foglalt s Tunyagi Farkasné tulajdonát képező ingatlanra az érverést összesen 606 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1891. évi április hó 27-ik napján d. e. 9 órakor Inokfalva község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fog.

Nyomatott Wokál Jánosnál Nagyenyeden.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárjának 10 %-at vagyis 60 frt 60 kr o. é. készpénzben, vagy 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfoyalammal számított és az 1881 évi november hó 1 én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t. cz. 170. §-sa értelmében a bánatpénz-nek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabálszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tordán 1890. évi okt. hó 23-ik napján.

A tordai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságtól.

Solymosi Miklós,
kir. törvényszéki bíró.

Eladó ház

terasszal, előszobával, 4 lakó- és egy fürdőszobával, konyhával, éléskamarával, 3 osztályú tágas pinczével, virágos- és külön konyhakerttel, udvarán kuttal. Értekezhetni felőle

Folyovich Sándor,
kir. közjegyzőnél

Hirdetmény.

A nagyenyedi ev. ref. egyház kanonikális püsztaí és a szentkirály utcában levő papi major telkei örökáron eladók, venni szándékozók kéretnek ajánlataikat a nevezett egyházközség tanácsához írásba foglalva betérjeszteni.

Gáspár János,
főgondnok.

2-8

Erdő, bánya és források eladásában közvetít és ajánlatokat kér

Tolnai Ervin
Gyulafehérvár. 8-10

467—1891. szám. közig.

Meghívó.

Nagyenyed város képviselőtestületének mai napon tartott közgyűlésében 8-ik jegyzőkönyvi szám alatt kelt határozata folytán felhivatnak Nagyenyed város bekeblezett nemes polgárai, miszerint az italmérés jog kártalanítása ügyében folyó évi február hó 9-én, hétfőn délelőtt 10 órakor a városház nagytermében tartandó nemes polgári gyűlésre személyesen megjelenjenek. Azok, kik nem jelennek meg, a fennálló törvények szerint úgy tekintetnek, mint a kik a többség határozatát fogadják el.

Tárgya ezen gyűlésnek:

1. Bejelentés a kártalanítási eljárás eredményéről.
2. Javaslat a kártalanítási összeg tekintetében, a Bethlen főiskola által emelt igény elintézése ügyében.

Nemes Nagyenyed város képviselőtestületének 1891. évi február hó 6-ikán tartott közgyűléséből.

Kovács Gyula,
polgármester.

Horváth József,
főjegyző.

Gyümölcs fa oltványok

és vadonczok eladása, tavaszal

Gyümölcsészeti egylet. Nagyenyed,

Árjegyzék ingyen.

Benedek Gábor

1-4

titkár.